

BELEIDSPLAN VRIJWILLIGERS

RK Vlietstreek

HH. Benedictus en Bernadette

H. Bonifatius

St. Martinus

HH. Petrus en Paulus

Januari 2023

Inhoud

Inleiding

1. De functie van het vrijwilligersbeleid in onze federatie
2. Het vrijwilligersbeleid
  - 2.1. Doelstelling van het vrijwilligersbeleid
  - 2.2. Taak van de vrijwilliger
  - 2.3. Verschillende werkgroepen en taakvelden
  - 2.4. Organisatie en coördinatie van het vrijwilligerswerk
  - 2.5. Verantwoordelijkheid
    - 2.5.1. Taak van de coördinator vrijwilligers en portefeuille houder vrijwilligers
    - 2.5.2. Taak van de eerst aanspreekbare in het taakveld en werkgroep
  - 2.6. Vrijwilligersovereenkomst
    - 2.6.1. Bescherming persoonlijke levenssfeer
    - 2.6.2. Geschillen
    - 2.6.3. Onkostenvergoeding
    - 2.6.4. Aansprakelijkheid en verzekering
    - 2.6.5. Vrijwilligers en een uitkering
  - 2.7. Motivatie, deskundigheidsbevordering en werving
    - 2.7.1. Motivatie
    - 2.7.2. Deskundigheidsbevordering
    - 2.7.3. Werving

Bijlage 1	organisatiestructuur van onze federatie
Bijlage 2	overzicht van de werkgroepen in de federatie en de deelgemeenschappen
Bijlage 3	vrijwilligersovereenkomst
Bijlage 4	geheimhoudingsverklaring

➤ Geraadpleegde bronnen:

- vrijwilligersbeleidsplannen Bisdom Rotterdam
- Pastorale Dienstverlening 2021, Bisdom Rotterdam

Inleiding

Wij willen vindplaatsen van christelijk geloof, hoop en liefde bieden en ondersteunen en zo als leerlingen van Jezus Christus in woord en daad het Evangelie leven.

Dat is de missie van onze parochiefederatie RK Vlietstreek in Leidschendam/Leidschenveen, Rijswijk/Den Haag en Voorburg.

De federatie is een gemeenschap van vier gemeenschappen van christengelovigen die met elkaar hun geloof belijden, vormgeven en uitdragen.

De organisatie van onze federatie bestaat uit twee hoofdgedelingen:

- Het pastoraal team: de pastorale beroepskrachten die door de bisschop zijn benoemd en aan wie de pastorale taken in de breedste zin zijn toevertrouwd.
- Het federatiebestuur: de parochianen die op voordracht uit de federatie door de bisschop zijn benoemd en verantwoordelijk zijn voor alle niet-pastorale zaken.

Het federatiebestuur weet zich ook medeverantwoordelijk voor de pastorale zaken, want in een bloeiende geloofsgemeenschap kan bij het samen kerk-zijn enerzijds de pastoraal niet zonder de facilitering vanuit het wereldlijk georiënteerde federatiebestuur en anderzijds kan ditzelfde bestuur niet zonder de vanuit de pastoraal uitgezette lijnen en geformuleerde behoeften.

Beide hierboven genoemde hoofdgedelingen kunnen niet zonder de inzet van de vele, reeds aanwezige, en zeer toegewijde vrijwilligers die zich inzetten voor de opbouw van onze geloofsgemeenschap. Zeker nu het aantal priesters, diakens en pastoraal werkers in aantal sterk terugloopt. Vanwege die terugloop van geschoolde beroepskrachten maar ook vanwege het sterk teruggelopen kerkbezoek en kerkbetrokkenheid en de daarmee gepaard gaande teruglopende financiële mogelijkheden is het bisdom in 2007 met de nota 'Samenwerking geboden 2' gekomen. In praktisch het gehele bisdom zijn er grotere parochies ontstaan. Zo ook in onze federatie RK Vlietstreek die vier lokale geloofsgemeenschappen omvat in drie parochies: Trinitas in Leidschendam/Leidschenveen (HH. Petrus en Paulus), Sint Maarten in Voorburg (St. Martinus) en H. Bonifatius in Rijswijk/Den Haag (HH Benedictus en Bernadette en H. Bonifatius).

De vrijwilligers zijn niet weg te denken uit onze deelgemeenschappen en federatie en zullen in de toekomst alleen nog maar belangrijker worden! Wij hopen binnen onze federatie steeds meer vrijwilligers te ontmoeten die zich voor kortere of langere periode willen inzetten voor onze geloofsgemeenschap. Om onze vrijwilligers zo goed mogelijk te laten functioneren, wil het federatiebestuur hen met de juiste instrumenten en middelen toerusten, hen steunen en stimuleren. Bovendien zullen we voor een gezonde leeftijdsopbouw vooral jongeren moeten werven, ondersteunen, begeleiden en trainen. Om dit alles te ontwikkelen en in goede banen te leiden is dit beleidsplan geschreven.

1. De functie van het vrijwilligersbeleid in onze federatie

Onze vier deelgemeenschappen kennen veel vrijwilligers. Momenteel zijn dat er circa duizend. Vrijwel allemaal zijn ze werkzaam in de vele werkgroepen die van oudsher actief waren in hun parochie. Afgelopen periode hebben we de organisatiestructuur aangepast zodat we meer eenheid, samenhang en samenwerking creëren met een lokale touch. Hiervoor zijn enkele redenen aan te geven:

- Vrijwilligers en werkgroepen kunnen elkaar ondersteunen.
- Voor het pastoraal team moeten zij goed bereikbaar zijn.
- Het pastoraal team krijgt meer ruimte en tijd voor pastoraal werk.
- Door de vergrijzing en het geringer worden van het aantal vrijwilligers zullen er vacatures ontstaan.
- De organisatie in onze federatie is gewijzigd: we werken met lokale teams (altaar- en beheerteams en locatiesecretariaten) per deelgemeenschap en federale teams (vorming- en diaconieteams) en adviescommissies voor de hele federatie.
- Waar mogelijk kunnen taken in gezamenlijkheid worden uitgevoerd.
- Waar mogelijk kan gebruik gemaakt worden van elkaars expertise.
- Trainingen, begeleiding en ondersteuning kunnen gezamenlijk worden uitgevoerd.

Een goed vrijwilligersbeleid zorgt ervoor dat de juiste persoon met zijn eigen talenten, op de juiste plaats terecht komt. Daarbij is het ook van groot belang om steeds in de gaten te houden dat we de vrijwilligers goed kunnen toerusten. Dit vereist ook een goed beeld over de diverse werkgroepen binnen de lokale en federale teams met ondersteuning van de secretariaten. Het vrijwilligersbeleid is opgezet om er zorg voor te dragen dat iedere vrijwilliger, binnen de opdracht van de federatie (verwoord in het pastoraal beleidsplan), zijn taak goed kan vervullen.

2. Het vrijwilligersbeleid

In dit plan wil het federatiebestuur een aantal uitgangspunten benoemen van waaruit het vrijwilligerswerk vorm zal worden gegeven.

Het woordenboek omschrijft:

De federatie omschrijft:

<i>Vrijwilligerswerk is werk dat onbetaald en onverplicht (maar niet vrijblijvend) verricht wordt ten behoeve van anderen of van (de kwaliteit van) de samenleving in het algemeen in enig georganiseerd verband.</i>	<i>Vrijwilligerswerk is werk dat onbetaald en onverplicht (maar niet vrijblijvend) verricht wordt ten behoeve van de continuïteit van de federatie en waarbij ook gekeken wordt naar buiten de eigen kring en naar samenlevingsvraagstukken.</i>

2.1. Doelstelling van het vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers functioneren binnen de deelgemeenschappen en de federatie op een zodanige manier dat de federatie haar opdracht kan waarmaken. Vrijwilligers en meer specifiek de leden van de federale teams zijn de ogen en de oren van het pastoraal team en als zodanig is het vrijwilligerswerk een aanvulling op de professionele zorg van de pastores. Dit werk kan deze zorg complementeren, verrijken en verbreden. Het gaat erom het potentieel aan medewerkers zo goed mogelijk te benutten en in te zetten. De vrijwilligers ondersteunen, in of namens de altaar- en beheerteams en secretariaten in de deelgemeenschappen, het federatiebestuur en bepalen mede van het beleid en de uitvoering daarvan. De vrijwilligers dienen de opdracht van de federatie mede te realiseren. Het vrijwilligersbeleid is erop gericht dit te ondersteunen.

2.2. Taak van de vrijwilliger

De vrijwilliger:

- kan binnen de diverse werkgroepen werkzaam en dienstbaar zijn met inachtneming van de opdracht en uitgangspunten van die werkgroep;
- doet de afgesproken taak zo goed mogelijk met begrip en verantwoordelijkheidsgevoel;
- werkt in goede samenspraak met de beroepskrachten en andere vrijwilligers;
- vraagt tijdig aandacht voor (te voorziene) problemen;
- overlegt ook op eigen initiatief met de verantwoordelijke van de werkgroep;
- houdt zich binnen zijn taak aan de visie en uitgangspunten van het vrijwilligersbeleid en in groter verband aan die van de federatie;
- heeft er besef van dat onderscheiden taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de organisatie van de federatie in de vorm van korte taakomschrijvingen en in het kerkelijk recht.

2.3. Verschillende werkgroepen en taakvelden

De vrijwilligers doen hun werkzaamheden binnen een werkgroep, zoals koster, koor, jongerencatechese, vormsel, die valt onder een taakveld zoals liturgie, catechese, diaconie, financiën, gebouw et cetera, die weer vallen onder verantwoordelijkheid van de altaar-beheerteams, secretariaten, federale teams of adviescommissies (zie bijlage 1 en 2).

2.4. Organisatie en coördinatie van het vrijwilligerswerk

Het is belangrijk dat iedere vrijwilliger op de hoogte is van de organisatiestructuur met betrekking tot het vrijwilligersbeleid. Duidelijk moet zijn waar de vrijwilliger in de organisatie staat en wie de eerst aan te spreken persoon voor hem is (zie bijlage 2). In een goede organisatie voelt de vrijwilliger zich optimaal bij de federatie betrokken en ziet hij zichzelf als een gewaardeerd medewerker met veel gelijkgestemden. Dat stimuleert, bouwt op en breekt niet af.

2.5. Verantwoordelijkheden

De eindverantwoordelijkheid voor de inhoudelijke beleidsinvulling van de vrijwilligers die zich met pastorale zaken bezig houden, ligt bij het pastoraal team terwijl die van de vrijwilligers welke zich met de materiele/organisatorische zaken bezig houden bij het federatiebestuur ligt. Met andere woorden: de beheerteams (inclusief kerngroep) met hun afgeleide taken vallen onder het federatiebestuur en de altaarteams en pastorale federale teams (inclusief kerngroepen) vallen met hun afgeleide taken onder het pastoraal team. Het federatiebestuur hecht grote waarde aan de vrijwilligers en heeft daarom twee portefeuillehouders vrijwilligers (één voor H. Bonifatiusparochie en één voor parochies Sint Maarten en Trinitas). Zowel de beheer- en altaarteams als de pastorale federale teams hebben een lid met speciale aandacht voor de vrijwilligers (vrijwilligerscoördinator). Zowel de portefeuillehouder als de vrijwilligerscoördinatoren dragen zorg voor de taakhoud en de motivatie van de vrijwilligers. Hierbij hoort een goede samenwerking en afstemming. De vrijwilligerscoördinator onderhoudt het contact met de eerst aanspreekbare van het taakveld en de werkgroep waarbinnen de vrijwilligers actief zijn.

2.5.1. Taak van de vrijwilligerscoördinator, portefeuillehouder vrijwilligers en federatiecoördinator

In iedere kerngroep van altaar- en beheerteams en federale teams is één lid, coördinator voor vrijwilligers. Deze vrijwilligerscoördinator:

- coördineert de werving van vrijwilligers die in principe gestart wordt door de werkgroep zelf;
- draagt naast de werkgroep zorg voor de introductie, begeleiding en welzijn van vrijwilligers;
- inventariseert de behoefte aan vrijwilligers en stemt vraag en aanbod op elkaar af;
- draagt met de werkgroepen zorg voor de informatie over het vrijwilligersbeleid;
- bemiddelt bij onduidelijkheden, meningsverschillen of spanningen;
- registreert de overeenkomsten en houdt overzicht van de werkgroepen met hun deelnemers;
- draagt samen met de portefeuillehouder in het bestuur zorg voor de waardering van de vrijwilligers in de vorm van een attentie;
- heeft oog voor pastorale vragen die mogelijk bij vrijwilligers leven en attendeert in overleg met leden van het pastoraal team;
- draagt zorg voor training, toerusting van de vrijwilliger waar nodig.

De portefeuillehouder in het bestuur:

- ziet toe op de uitvoering van het vrijwilligersbeleid;
- onderhoudt contact met de coördinatoren vrijwilligers in de deelgemeenschappen;
- zorgt dat de voorschriften van de Arbo worden nageleefd;
- draagt zorg voor de vrijwilligers die onder de verantwoordelijkheid van het bestuur vallen (kerngroep leden van altaar- en beheerteams en adviescommissies).

De federatiecoördinator:

- draagt zorg voor de vrijwilligers die onder de verantwoordelijkheid van het bestuur vallen (secretariaten, communicatieteam);
- draagt zorg voor training, toerusting van de vrijwilliger waar nodig.

2.5.2. Taak van de eerst aanspreekbare in het taakveld en de werkgroep

Voor elke vrijwilliger moet duidelijk zijn bij wie men te rade kan gaan. De eerste verantwoordelijkheid voor de vrijwilligers ligt bij de eerst aanspreekbare persoon: de coördinator van de werkgroep. Deze coördinator van de werkgroep:

- let op het welbevinden van de vrijwilligers, staat open voor vragen en suggesties;
- heeft zicht op de inhoud van de taak van de vrijwilliger;
- zorgt dat elke vrijwilliger de juiste middelen heeft voor de uitvoering van zijn taak;
- zorgt voor goede contacten en stimuleert een goede sfeer;
- overlegt regelmatig met de deelnemers in zijn taakveld/werkgroep;
- zorgt voor een goede introductie bij de start en een goede afronding bij beëindiging van het vrijwilligerswerk.

Elke coördinator van een werkgroep mag een beroep doen op de vrijwilligerscoördinator in de kerngroep van het altaar-, beheerteam of federale team. Zeker bij het beëindigen van een vrijwilligersovereenkomst.

2.6. Vrijwilligersovereenkomst

De vrijwilligerscoördinator in de kerngroep, of de coördinator van een werkgroep maakt duidelijke afspraken met een nieuwe vrijwilliger die in een overeenkomst worden vastgelegd (zie bijlage 3). Het maken van die afspraken kan met de vrijwilliger apart of tijdens een eerste overleg met de werkgroep. Beëindiging van het vrijwilligerswerk kan door de vrijwilliger zelf worden aangegeven. Dit het liefst ruim van te voren zodat er naar opvolging en mogelijkheid tot inwerken kan worden gezocht. In bijzondere situaties kan beëindiging ook gebeuren op initiatief van de coördinator. Dit gebeurt in zeer uitzonderlijke situaties naar goed hoor en wederhoor en na overleg met de portefeuillehouder in het bestuur en/of een lid van het pastoraal team.

2.6.1. Bescherming persoonlijke levenssfeer

Van de vrijwilliger wordt gevraagd dat hij discreet om gaat met informatie die hem in zijn positie bekend is. Dit gaat om de federatie zelf maar ook om alle mensen die binnen de federatie en de deelgemeenschap actief zijn. In vrijwilligersfuncties waar gewerkt wordt met privégegevens van mensen zal een geheimhoudingsverklaring in de vrijwilligersovereenkomst getekend moeten worden.

2.6.2. Geschillen

Wanneer er onverhoopt een conflict ontstaat tussen de vrijwilliger en de coördinator van de werkgroep dan is de vrijwilligerscoördinator uit de desbetreffende kerngroep, de eerste die om bemiddeling wordt gevraagd. Wanneer deze bemiddeling niet slaagt dan kan extra advies ingewonnen worden bij de portefeuillehouder vrijwilligers in het bestuur.

2.6.3. Onkostenvergoeding

Vrijwilligers hebben, in overleg met de coördinator van de werkgroep, recht op vergoeding van de kosten die ten behoeve van de federatie worden gemaakt. Dit gebeurt op declaratiebasis onder overlegging van de aankoop bon bij de penningmeester. Eventuele overige vrijwilligersvergoedingen worden alleen van te voren schriftelijk overeengekomen.

2.6.4. Aansprakelijkheid en verzekering

Het bisdom heeft de aansprakelijkheid van de vrijwilligers van de federatie voor schade aan derden en het risico van ongevallen verzekerd.

2.6.5. Vrijwilligers en een uitkering

Als men een werkloosheid- of arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft mag men alleen vrijwilligerswerk doen als men toestemming heeft van de uitkeringsinstantie.

2.7. Motivatie, deskundigheidsbevordering en werving

2.7.1. Motivatie

Vrijwilligers doen hun werk pro Deo (voor God). In onze geloofsgemeenschap willen we het pro Deo werk handen en voeten geven. Het betekent meer dan 'om niet' werken. Bij een vrijwilliger in de federatie wordt een religieus beroep gedaan op het verantwoordelijk-zijn voor de deelgemeenschap of in groter verband voor de hele federatie. Pro Deo werken betekent dan dat het behalve een om-niet-werken er ook om gaat dat het vrijwilligerswerk deugd doet aan jezelf, je geloofsgemeenschap en de samenleving. Vrijwilligers moeten zelf ook christelijke waarden kunnen benoemen en ernaar leven. Het vrijwilligerswerk is niet alleen naar binnen gericht maar zeker ook naar buiten toe. Vrijwilligers worden uitgedaagd om hun vrijwilligerswerk als levenskunst te gaan zien.

Vooraf het pastoraal team, leden van de teams en de portefeuillehouder in het bestuur dienen de vrijwilligers te organiseren in en voor die zaken waar de vrijwilliger goed in is (talentgericht). Het is voor de motivatie en voor de inhoud van het kerkelijk werk van essentieel en groeiend belang dat de in de federatie actieve vrijwilliger die taken doet waarin hij goed is (kennis, vaardigheden en houding) en plezier aan beleeft.

2.7.2. Deskundigheidsbevordering

Een speerpunt van het inhoudelijke vrijwilligersbeleid is dat elke vrijwilliger die zich bezighoudt met pastorale en/of bestuurlijke taken in de deelgemeenschap en/of federatie een samenhangende en gedeelde visie heeft die in het pastoraal beleidsplan van de federatie is beschreven. Daar waar nodig hebben de kernteams, ondersteund door het pastoraal team, zorg voor inhoudelijke begeleiding en training. Het gaat dan om ondersteuning, scholing en begeleiding op het gebied van kennis, vaardigheden en levenshouding.

We gaan er hierbij van uit dat mensen weinig tijd hebben. Dat betekent dat we bij voorkeur kiezen voor een al doende-leren-programma. Het nieuwe trainingsaanbod van het bisdom biedt hiertoe mogelijkheden: training op verzoek en op maat. De vrijwilligerscoördinatoren inventariseren periodiek het cursusaanbod en motiveren vrijwilligers om van het cursusaanbod gebruik te maken. Vrijwilligers die zich willen scholen krijgen hiervoor de nodige (financiële) ondersteuning. Het cursusaanbod omvat de onderdelen: pastoraat, catechese, liturgie, diaconie, gemeenschapsopbouw en management.

2.7.3. Werving

Voor de werving van vrijwilligers kunnen we:

- een oproep plaatsen in het federatieblad 'Kerk aan de Vliet' en op de website www.rkvlietstreek.nl (aanmelding bij de coördinator van een werkgroep of via de secretariaten);
- de behoefte aan nieuwe vrijwilligers kenbaar maken bij de werkzame vrijwilligers en medewerkers van de federatie;
- mensen persoonlijk vragen of ze iets voor de gemeenschap willen en kunnen betekenen;
- een 'talentbank' van parochianen opzetten die mogelijk als vrijwilliger betekenis kunnen hebben;
- specifieke parochianen vragen die op latere leeftijd gedoopt en gevormd worden of in het huwelijk treden;
- ouders die hun kind laten dopen, vormen of eerste H. Communie doen benaderen;
- oproepen voor kortlopende activiteiten;
- openstaan voor een maatschappelijke-stageplek;
- folders van de werkgroepen/taakvelden presenteren.

Bij de selectie van vrijwilligers gaat het naast het belang van de vrijwilliger, ook om het belang van het uit te voeren werk. De vrijwilliger moet binnen zijn werk zijn interesses en mogelijkheden tot uitdrukking kunnen laten komen. En voor het pastoraal team en het federatiebestuur is een goede invulling van het vrijwilligerswerk van groot belang teneinde onze geloofsgemeenschap te kunnen blijven garanderen.

*Een vrijwilliger wordt niet betaald
want hij is onbetaalbaar*